

Daneš, František

Memorandum mezinárodního symposia o aktuálním členění výpovědi

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. A, Řada jazykovědná. 1971, vol. 20, iss. A19, pp. 276-

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/100713>

Access Date: 21. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

analysis of errors has shown some of the shortcomings in the whole system of teaching English, suggesting at the same time some useful improvements.

In the contribution *Intra- und interstrukturelle Fehlleistungen auf der phonemisch-graphemischen Ebene*, W. Kühlwein classifies errors on the phonemic and graphemic level (drawn from dictations) from different view-points and stresses the need to regard errors in dictation as a starting point for a contrastive practice of the particular phenomena. The author stimulates foreign language teachers to occupy themselves with contrastive phonology, which should assist them in a more differentiated diagnosis of errors and in applying appropriate therapeutic exercises.

Analysing morphologic and syntactic errors in the contribution *Fehleranalyse im Bereich der Morphologie und Syntax*, B. Drubig studies, among others, errors in word order, emphasizing the need of drawing the pupils' attention to the impact of the context on word order and making them acquainted with the principles of functional sentence perspective. Accordingly, exercises should be devised in a way enabling the pupils to recognize contextual relations and to make use of them.

The contributions *Zur Analyse lexikalischer Fehler* by C. Gnutzmann and *Fehleranalyse und Fehlertherapie im lexikalischen Bereich* by E. König are concerned with the possibility of ascertaining, on the basis of contrastive analysis, some general, systematic differences between the pupils' mother tongue and the target language on the lexical level. This would enable to predict difficulties and sources of errors and to devise suitable exercises in order to prevent errors of the same type. The authors mention several general differences of this kind, some of which resemble the linguistic characterology of English on the contrastive background of Czech, as known from the works by Mathesius and Vachek, e.g. the capability of English verbs to transfer from the category of transitives to the category of intransitives or the use of intransitive verbs without a reflexive pronoun in semantically reflexive sentences. In E. König's opinion the contrastive point of view should play an important role in teaching the vocabulary.

A useful bibliography compiled by H. Trotnow has been added to the report, containing mostly papers concerned with problems of teaching English.

The project endeavours to confront the results of research with experiences of language teachers, making use of their co-operation, i.e. both criticism and confirmation of the conclusions contrastive analysis has arrived at, and of their opinions of the applicability of the results of research in language teaching. Therefore two contributions of teachers, in some respects adding interesting facts to the preceding theoretical discussions, have been appended to the reports of the project.

The work of the German research team is a valuable asset to fruitful co-operation of linguistic research with teaching practice.

Helga Breiřhutová-Chládková

MEMORANDUM

mezinárodního symposia o aktuálním členění výpovědi

Ve dnech 12.—14. října 1970 se v Mariánských Lázních konalo první mezinárodní symposium o aktuálním členění výpovědi. Lingvisté z deseti evropských zemí diskutovali o některých aspektech komunikativní funkce věty a o otázkách výstavby textu. Shodli se na tom, že v současné světové lingvistice se těmto otázkám nevěnuje vždy náležitá pozornost přesto, že si jich vědci všímají již od první poloviny devatenáctého století. Jevy aktuálního členění by měly být důsledně zahrnuty do jakékoliv lingvistické teorie, která usiluje o adekvátnost.

I přes různé přístupy k uvedeným problémům se dospělo k závěru, že jednotnějšího a koordinovanějšího přístupu lze dosáhnout jen spojováním zájmů a přehodnocováním individuálních koncepcí v důsledku lepšího poznání názorů jiných, získaného v průběhu diskuse. Tomuto cíli by jistě napomohla obšírná bibliografie a heslář nejfrekventovanějších termínů, jichž teoretikové aktuálního členění užívají.

Další zkoumání aktuálního členění, vhodně užívající také metod kontrastivní analýzy, by se mělo soustředit na explicitní formulaci jevů aktuálního členění v rámci teorie gramatiky, která usiluje o úplnost, stejně jako na význam aktuálního členění pro různé oblasti aplikované lingvistiky (jazykové vyučování, stylistiku, praktické a teoretické problémy překladu, automatické zpracování jazykových dat).

*Doc. dr. František Daneš, DrSc.
předseda organizačního výboru
symposia*